

28784

K 9

Sfânta Ana

(Zinaia)

BUC.

1

407i di

2004-00000000
VICTORIA
TASMANIA
1900-1901
No. 1000

827.2

Sfânta Ana

(SINAI A)

DUPĂ DATE, TRADIȚIE ȘI LEGENDĂ

DE

ARCHIM. NIFON

SINAI A

Editura Tipografiei „Unirea”, N. Jugănaru

1899

316.753

26(08)(498)

9(498), 16 ?

✓ T 4071 d 1

✓

15 JUN. 2009

15 JUN. 2020

Sfânta Ana

(SINAIA)

I

În istoria Monastirei *Sinaia* scrisă de Archimandritul Ghenadie Enăceanu, devenit mai târziu Episcop al Râmnicului-N.-Severin, mort anii trecuți la Neapol, se menționează în treacăt despre localitatea «*Sfânta Ana*» una din cele mai apropiate și mai încântătoare pozițiuni ale Sinaiei.

Iar sub-semnatul, prin scrierea «*Monastirea Sinaia 1695—1895*» făcută cu ocasiunea jubileului de două sute ani de la zidirea Monastirei aceștia, de asemenea am amintit despre tradițiunea acestui loc devenit astăzi atât de cunoscut publicului Sinait, care, ca într'un adevărat pelerinagiū pios, vine aci grupe numeroase în tot cursul anului, atras de frumusețea peisagiului ce se desfășoră înaintea ochilor fără întrerupere, la tot pasul, și de măreța perspectivă care predomină împregiurimele pline de farmecul variațiunei!

Documentele istorice citate în ambele scrieri, ne convinge despre ceea ce astăzi știm deja cu siguranță, că: cu mult înainte de anul 1695, epoca zidirei Monastirei Sinaia, pe colina muntelui numit pe acele vremuri «*Molomoț*», astăzi «*Furnica*», deasupra Monastirei, unde se găsește acum cazarma vânătorilor, să afla o mică Monastire de Călugări a cărei vechime se urca până prin anii 1550—80, construită din lemn, cu patronagiul Sântului Nicolae, sub denumirea de: «*Schitului Sfîntului Nicolae*» de pe muntele Molomoț, în pustia Bucegiu¹⁾).

Documentul lui *Mihnea Voivod* cu data de la 1581, prin care să întărească unele donațiuni făcute numitului schit, de-asemena confirmă lucrul acesta²⁾).

Ast-fel dar, tradițiunea, cum și datele istorice de care dispune, anteriore zidirei M-rei Sinaia, sau organizării vieții monahale pe valea Prahovei: ne asigură despre viețuirea în aceste locuri încă din timpurile cele mai depărtate, a unor călugări singuratici cari trăiau risipiți prin văile adânci ale falnicilor «*Bucegi*»!

Actul de fundațiune al Monastirei Sinaia atestă lucru acesta cu deplină siguranță.

Sihastri aceștia, în tot cursul vieții lor soli-

1) Istoria M-rei Sinaia, *Ar. Enăscu*.

2) *Idem*.

tare nu comunicaū absolut cu nimeni, și nici că se vedeau unii cu alții de cât o singură dată pe săptămână, Dumineca, când se adunau pentru a face rugăciune împreună, a se confesa și cumineca de către cel ce era preot între ei, și a-și lua merindele necesare pentru o săptămână, după care se răspândeau apoi iarăși prin stușișurile întunecoșe ale pădurilor seculare.

În timp de vară, vârfurile colțuroșe ale stâncilor înalte servea acestor Sihaștrii drept refugiu contra animalelor selbatece de tot soiul, care dese-orî eșind din ascunzătorele secrete ale munților, sfâșiau tot ce le eșeau în cale ca viețuitoare.

Iarna, unele peșteri, din cele care întâlnim și astăzi la fie-care pas prin pădure, ofereau acestor slabe ființe căldura și adăpostul necesar vieții lor pline de abnegație.

Coborându-ne ast-fel pe treptele timpului, într'o epocă depărtată mult, chiar și de aceia a existenței schitului *Sfântului Nicolae*, (de pe (muntele Mołomoț) ne convingem, că venirea în această regiune sêlbatică a primilor locuitori, ermiții să perde în istoria învechită a timpurilor; cu una, sau chiar cu două sute de ani mai înainte de zidirea Monastirei Sinaia.

Din tradițiunea culésă din gura bătrânilor monahi și purtată până la noi, putem deduce

fără indoială, că pozițiunea cunoscută ađi de totă lumea locală sub denumirea de «*Sfânta Ana*» este o veche casă de rugăciune a sihastrilor din secolul al 15-lea.

Datele istorice ne lasă a crede lucrul acesta întocmai, dar cu o sută de ani mai târziu, pe când exista schitul despre carele am vorbit mai sus: Adică prin anii 1550—80¹⁾.

Ast-fel dar, rezemați pe temeiul celor arătate mai sus, ne încumentăm a afirma onoratului cititor, că acéstă localitate numită «*Sfânta Ana*» adorată ađi atâta de mult de publicul fidel Sinaii, nu a fost nici-odată alt-ceva de cât *casă de rugăciune pentru pustnicii* cari saú succedat până în timpurile contemporane nouă.

Ermiții după vremuri, se adunaú aci odată în fie-care săptămână, atrași și ei atunci, ca și noi astă-đi, de frumusețea locului, iar mai cu deosebire prin adăpostul ce găseú contra vântului furios de Miază-Nopte, localitatea fiind umbrită și apărată de uriașele stânci, expuse cu spatele către Nord, pregătite par'că într'adins pentru o rezistență îndelungată.

¹⁾ M-rea Sinaia 1695—1895 de *Archim. Nifon*.

Sfântul Munte — Athos ¹⁾

Muntele *Athos* sau al *Athonului*, *Sfetagora*, sfântul munte, (după slavonesce,) cum îl numesc mulți scriitori români, se află la sudul Macedoniei; el înaintază în formă de peninsulă în Arhipelag, odinioară Marea Egeă, are o lungime de 60 kilometre, și o lărgime în unele locuri de la 8—12 kilometre. Înălțimea lui cea mai mare care vine de la sud, e aproape de 2066 metre d'asupra nivelului mării.

Tot muntele are o pozițiune pitorească, încântătoare; e acoperit de păduri răcoroase și grădini pline cu flori și pomi roditori. Între arborii ce cresc în acel munte, însemnăm: chedri, chiparoși, prunari, stejari, paltini, zazi sau pești, plopi, tei, paltini, frasinii, rihi, comori, jugastri, dafini, corcoduși, mersini, lemn de levant etc.; între

¹⁾ După Teodor T. Burada (Iași 1884).

arborii fructiferi, aflăm castani, corni, aluni, măslini, smochini, rodii, caiși, migdali, persici, pruni, lămâi, portocali și alții. Dintre florile mirositoare de câmp, găsim: florea Maicii Domnului, alișfachie, rigan și altele.

Legumele pe cât și fructele ajung la o mărime de necrezut; strugurii, care se cultivă în mare câtime, ajunge bobita aproape cât aceea a unei prune, și este de o dulcătă ca mierea. Persicele ajung până la mărimea unui măr domnesc, și smochinele din acest munte sunt vestite prin mărimea și bunătatea gustului lor; în genere această regiune este bine-cuvântată de natură și nu fără temei a ales-o călugării drept adăpost a vieții lor. Totul se întâlnește aici, frumusețea și liniscea naturei cu îmbelșugarea cea mai bogată: dulceta aerului, felurimea plantelor ce bucură vederea și îmbalsămează aerul, cântecul pasărilor, murmurul apelor, sborul albinelor, privirea luciului mării, liniștea văilor, tăcerea și singurătatea pădurilor; toate acestea fac o țesătură de voluptăți ce răpesc simțurile și înalță sufletul către Dumnezeu.

Marea care înconjoară muntele, este și ea nu mai puțin darnică de cât pământul; plină de pescii cei mai gustoși; Rofo, han, barbuni, lacherdă, scrumbii, sinagrida, fagria, hiad și alții, precum și de raci, stacoși foarte mari în cât te

poți sătura dintr'un găt de al lor, stridii, midii, caracatiță, calimara, feliuri de scoici și altele.

Capitala, așa zicând, a acestui munte este Careia sau Caries, o comună cu o pozițiune prea frumoasă: locuitorii ei sunt toți negustori, având magazine cu deosebite obiecte necesare pentru gospodărie și de a le mâncării; unii din ei mai vând și mătânii, iconițe, cruciulițe de sîdef, de os, sau de lemn de chiparos, linguri de lemn de tisă și alte lucruri bisericesci, toate lucrute foarte frumos de sihastri.

În centrul orașului se află casa administrației centrale a comunității religioase din Sf. Munte.

Fie-care monastire își are câte un reprezentant numit epistat.

În totul sunt douăzeci de epistați, după numărul monastirilor, și formează la un loc consiliul permanent al comunității religioase, *protata*, ei se adună de trei ori pe săptămână și discută afacerile generale ale monastirilor, judecând totodată și pricinile iscate între călugări. În contra hotărîrilor luate de ei, este dreptul de apel la Patriarhie.

Adunarea generală a epistaților poate fi înlocuită numai prin patru din ei, pentru a judeca afacerile de mică importanță.

Pecetea ce au epistații e de argint, și frântă în patru bucăți; fie-care are câte un pătrar din

ea; trebuie deci consimțământul unanim al acestor epistați, pentru ca actul care se investesce cu acea pecete, să-și aibă tărie și să se aducă la îndeplinire.

În Careia se află un biuroù de poștă și telegraf, și un atelier de fotografie. În timpurile vechi era și o școală unde se învăța teologia; astăzi ca nu mai există de mult. Ocârmuirea muntelui este încredințată autorității turcesci, care se compune dintr'un Caimacam, un polițai, un vameș și vr'o zece soldați, pentru liniștea publică. Este obiceiul ca ori-care închinător ce vine la Sf. Munte să meargă mai întâiu la Careia, să-și arate Caimacamului teșcherea, și să vadă și pe epistați. Afacerile penale comise de călugări se judecă de caimacam împreună și cu reprezentanții monastirilor. Tote mănăstirile din Sf. Munte plătesc anual guvernului turcesc o dare de 625 lire otomane.

În timpurile vechi se ridicase pe vârful cel mai înalt al peninsulei un altar lui Jupiter, de la care muntele primi numele de Athous; mai târziu pe la secolul al XI-lea, peninsula intră în care se află așezat muntele, devenind locașul mai multor monastiri, muntele luă numele de «*Sfântul Munte*», care se păstrează și astăzi în gura călugărilor greci, pe când în afară este cunoscut mai mult sub numele vechi schimbat în «*Athos*».

Înainte de a ajunge în munte se vede la baza peninsulei urmele canalului pe care Xerxes imperatorul Persilor întreprinse a-l săpa, după ce flota lui Mardonius fusese nimicită în anul 494 înainte de Christ de către furtunile ce se nasc adese-ori în jurul peninsulei, care sunt așa de tari, încât oamenii cu anevoe pot merge de la un loc la altul, fără a fi trântiți la pământ.

Vechii locuitori ai peninsulei erau unii greci, alții barbari, cari însă vorbeau mai toți limba grăcă, atrași mai ales de aerul cel curat și de toate bunătățile naturei ce se află acolo cu îmbelșugare.

De pe la secolul al IX-lea, începe a se vedea călugări bizantini în muntele Athos; acești călugări zidiră monastirea Xeropotam, cu toate că există mare discuțiune între ei, chiar în privința antichității respective a monastirilor, din care unii pratinde că monastirea Lavra ar fi cea mai veche.

Organizația vieții monachale se atribuie de călugări S-tului Atanasie, care zidi pe la anul 963 monastirea Lavra. Împăratul Constantin Monomac, prin un regulament din anul 1406, regulează viața monachală și raporturile de proprietate ale deosebitelor monastiri, și oprește tot-odată și intrarea femeilor în muntele Athos, pe care pentru prima dată el îl numește «Sântul

Munte. Ele nu trebuie să pășescă peste *Megala Viglia*, care se consideră ca granița muntelui «*Athos*».

Tot pământul muntelui Athos este împărțit între două-zeci monastiri ce se află acolo așezate pe de o parte și pe de alta a muntelui; cele mai multe din ele sunt pe lângă malul mării.

Ele se numesc: Lavra, Caracal, Filoteu, Ivir, Cotlomuș, Stavronichita, Pantocrator, Vatoped, Castamanit, Duheriu, Csenof, Esfigmen, Xeropotam, Simopetra, sf. Pavel, Grigoriu, Dionisiu, Chilindar, Zograf și sf. Panteleimon.

Afară de monastirea Chilindar care e sârbescă, Zograf care e bulgărească și sf. Panteleimon care e rusască, toate celelalte sunt grecesci.

Ele sunt zidite din piatră cioplită și înconjurate cu zid, care odinioară aveau așezate pe ele tunuri, și păreau ca nisce adevărate cetăți. Cele mai bogate din ele posedă spitale, farmacii, biblioteci însemnate și archive prețioase, apoi argintării, petre scumpe, care împodobesc icoanele și moștele sfinților, și alte lucruri de artă foarte vechi, unele din timpurile primitive ale creștinătății.

16.423

Aceste monastiri se numesc împărătești și se impart în *chinovii* și *idioritmii*.

Chinovii se numesc acelea unde călugării trăesc în comun, adică nu le este ertat a mânca în chilia lor în deosebire, ci toți la masa comună, la trapeză; a avea bani asupra lor, ori a-și face haine, a-și împodobi chilia cu mobilă, sau a-și cumpăra ceva spre trebuința lor particulară; ei sunt datorii a cere toate lucrurile de care au nevoie la stareț sau egumen, care are administrația monastirei, și care se alege de comunitate.

Idioritmii, sunt acelea unde călugării nu-și au viața în comun, mănâncă fie-care în parte în chilia sa, se îmbracă din banii săi, și administrația acelor monastiri este incredințată unui sfat de mai mulți călugări aleși de comunitate pe mai mulți ani.

Pe lângă aceste monastiri se mai află și schituri care nu sunt alta de cât mici monastiri, ce se află pe teritoriul celor douăzeci monastiri împărătești; ele plătesc embatic pentru locul ce-l ocupă, și dreptul ce li se invoesce de a pășuna vitele și a tăia lemne din pădure pentru foc, pentru facere de cărbuni și altele.

Aceste schituri sunt: Capsocalivi, Sf. Ana

¹⁾ Intemeiat pe la anul 1860 de către un moldovan numit Daniil.

mare, Sf. Ana mică, Schitul nou¹⁾, Schitul Sf. Ión botezătorul său al Jvirului, Schitul Sf. Panteleimon său al Cotlomuşului, Sf. Dumitru, Xenof, Sf. Andrei său Sarai, Prorocul Ilie, Bogorodiţa său nascerea Maicii Domnului, Schitul Zografului său Cernivir, Lacu, Prodromu şi altele.

Aceste două din urmă sunt romănesci.

Schiturile se împart şi ele ca şi monastirile împărătesci, în chinovii şi idioritmii.

Pe lângă călugării ce locuiesc în monastiri şi schituri, mai sunt şi *chilioşii*, adică acei cari îşi cumpără loc de pe la vre-o monastire şi-şi clădesc încăperi, în care trebuie să fie neapărat şi un mic paraclis. Chilotul ţine pe lângă sine doi până la trei ucenici pentru slujba bisericeii şi a chiliei; sunt astă-zi chilii însă care posedă un număr şi mai mare de călugări 15—20, şi chiar 50 monachi.¹⁾

Mai sunt încă şi *colibaşii*, care au numai o mică chilie proastă numită *colibă*; ei sunt săraci cu desăvârşire, n'au de cât traista ce o poartă în spete şi metaniile călugăresci de lână. Pentru a-şi câştiga pâinea de toate zilele, unii din ei lucrează cruciuliţe, iconiţe de os, linguri de lemn, metanii din seminţele unei plante ce se numesce «lacrimile Maicii Domnului», şi cari apoi le vind în oraşelul Careia. Unii din ei muncesc pe

¹⁾ Nota autorului.

la călugării cei mai avuți; cei mai bătrini și slabi, cer milostenie pe la monastiri, dându-li-se bani, pâne și unt-de-lemn.

Pe lângă colibași mai sunt și *pustnicii* cari traiesc prin peșteri făcute în stânci și prin locurile cele mai sălbatice și primejdioase, în cât numai uitându-te la ele te cuprinde gróza cum e cu puțință ca să fie locuinți omenesci. Pustnicii se feresc a se întâlni cu cine-va, și dacă zăresc vre-un om de departe în calea lor, schimbă drumul și-l ocolesc. Dacă este întâlnit de cine-va, atunci el plcă capul în jos, se uită în pământ, nu răspunde la nici o întrebare și fuge ca un sălbatec; ei umblă cu picioarele góle și sunt îmbrăcați prost de tot, curg strențele de pe hainele lor, și nu le schimbă cu anii, de cât atunci când s'a rupt de istov. Ei nu mănâncă de cât buruieni și rădăcini, și de două ori pe săptămână pâne uscată muiată în apă, dacă au. Acea pâne li-se aduce ca pomană de către alți călugări în zile anume pe când pustnicii nu sunt în peșteri.

Pentru a se scobori din peșteri, pustnicii au cu ei fringhie și o scară care o pun de pe o stâncă la alta, și agățându-se de fringhie, se dau jos încet câte încet din înălțimile stâncilor în care se află; este o adevărată gimnastică primejdioasă, căci cea mai mică nebagare de sémă póte să-l arunce într'o prăpastie.

Numărul total al călugărilor în timpurile vechi, ne spun bătrînii, că se urca pînă peste 20,000; astăzi însă nu se urcă de cît la 17,000¹⁾, din cari 6—7 sute sunt români²⁾.

¹⁾ După statisticile rusești recente, No. monachilor ar fi actualmente 12 mii.

²⁾ Nota autorului.

III

Numirea Sfânta Ana

Era 8 Aprilie 1896 când marele vapor «*Odesa*» al mesageriei Rusesce atingea côstele Macedoniei, marginea «*Muntele Athos*» (Sfântul munte), în dreptul pozițiunei numite «*La Dafin*» un mic golf unde ancorază vapórele mari, care în trecerea lor prin Arhipelag se abat pe la «*Muntele Athos*» situat la 18 ore de Constantinopol, după cursa vapórelor românesce, sau 22 de ore după mersul bastimentelor streine, în partea despre Apus a Dardanelelor.

Mă inapoiam din Palestina după ce visitasem mai întâiu Egiptul și Arabia, și eram pe vaporul acesta care la orele 6 dimineța se opri pentru câte-va ceasuri «*La Dafin*».

Razele infocate și aurite ale sórelui strălucitor în dimineța aceea, se resfrângeau în apele lucitoare ale mării profunde, calmă de astă dată, ziua era liniștită și caldă!

În fața mea, în cea mai mare apropiere de vapor, numai la o sută de pași, să găsea de-

barcaderul caicelor, sub o costă inverzită a *Muntelui Sfânt*, unde mulțimea dafinilor și a chiparoșilor formeză masive întinse de păduri verzi ne străbătute de piciorul omului, tot-deuna înfrunzite, în tocmai ca într'o Primă-vară eternă!

În momentul acela, mișcat sufletește, și cuprins de o adâncă emoțiune, — era pentru prima oară că vaporul ancora la liman liniștit după mai multe zile și nopți de plutire neîntreruptă pe o mare agitată, — mi-am aruncat ochii spre capătul despre răsărit al «*Muntelui Athos*», în direcțiunea aceea unde se găsește construită mănăstirea Sf. Pavel, zidită în parte de către Domnul român I. Constant. Basarab Brâncovénu.

Privirea îmi căzu pe un brâu lung de stânci sure și ascuțite, ale căror piscuri amenințau nori, dar la pôlele căroră putui admira o încântătoare priveliște. Sute de chiliore ale Sihastrilor, și mulțime nesfârșită de case de rugăciune se găseau răspândite pe costă verde a muntelui răpos intru cât-va, dar cultivat și plin cu grădini, pomi roditori și vii renumite!

Regiunea acésta a muntelui s'a numit chiar din timpul fondărei Chinoviilor în *Muntele Athos* «*Sfânta Ana*», și în toate timpurile s'a adăpostit aci mulțime de călugări, chiliați, pustnici din toate naționalitățile Ortodoxe, dintre cari unii s'a distins printr'o viață sfântă și facerea mi-

numilor, or profeții; în cât biserica i-aū trecut în rândul sfinților cuvioși.

Ast-fel, m'am putut convinge insu-mi, despre apropiata asemănare dintre pozițiunea localității numite «*Sfânta Ana*» din «*Muntele Athos*», și «*Sfânta Ana*» din *Buceget* (Sinaia). Cu deosebire atâta numai, că în locul pădurei seculare care se găsește aici, în valea *Sfânta Ana*, (Sinaia) acolo, la *Muntele Athos*, este marea cu luciul ei imens; în colo asemănarea este acciași în totul; înălțimea, stâncile, pozițiunea sunt aceleași.

Cu chipul acesta, deci am putut căpăta credința deplină în tradițiunea veche păstrată de bătrînii locului, mai ales printre cei din Sinaia, cum că: numirea de «*Sfânta Ana*» s'a dat localității de aicea, din cauza *asemănării* ce există între această regiune muntosă, și aceea a «*Sfintei Anei*» din «*Muntele Athos*», ambele avînd tot-de-odată același scop: *adăpostul sihăștrilor rătăcitori, și centru retragerii lor, pentru a face din cînd în cînd rugăciunea împreună.*

Acésta explică în de-ajuns numirea «*Sf. Ana*» dată localității aceștia, de către sihăștri pustietății de odinioară din valea Prahovei, cari mulți dintre ei se pripăși în partea locului după ce trăise mai întăi cāți-va ani prin *Muntele Athos*, cunoscători prin urmare, ai localității «*Sfânta Ana*» de acolo.

Credința de mai sus ni s'a întărit pe deplin anul acesta mai ales :

Vineri 19 Februarie a. c. am debarcat la *Dafin*, însoțit și astă-dată de vechiul și bunul meu prieten și tovarăș de voiaj, Părintele Arhimandrit Juvenalie, superiorul Monastirei Ghighiu (Ploesci) veniți în scopul de a visita și muntele Athos, (Sfântul Munte) pe care îl avusesem în programul voiajului nostru făcut altădată în Orient, dar pe care împregiurările ne fortase a-l amâna.

Timp de 15 zile încheiate am petrecut dar în Sfântul Munte, consumându-ne vremea în vizitarea marelor chinovii, a schiturilor, chilielor și colibelor sihaștrilor.

Voiajul acesta măi cu deosebire, 'nă-a dat privilegiul a cunoște cu deamănuntul starea Monastirilor din Muntele Athos și viața monahală din Imperiul Otoman.

Impresiunile și observațiunile noastre culese în timpul acesta, ar forma, credem, pagini cari ar fi prea voluminoase ca să le putem reproduce aci, spațiul, cum și scopul acestei mici scrieri nepermițându-ne acesta.

Totuși, câte-va rânduri despre monahii Români în muntele Athos, credem că nu va îndispune pe onoratul cititor.

Cum deja am arătat mai sus : să gădesc trăind în *Sântul Munte* până la 7 sute Români; destul de neînsemnat număr în comparație cu celelalte naționalități ortodoxe care însumează aci în total respectabilul număr de 12 mii călugări, majoritatea formând'o Grecii și Rușii.

Numărul de șapte sute călugări îl formeză Românii din regat împreună cu cei din Basarabia și Transilvania, majoritatea având'o cei din regat.

Călugării români trăesc în Kinoviul român «*Prodromu*» (Sfântul Ión Botezătorul), în schitul român *Lacu*, în comunitatea chiliilor de la *Provata*, și în alte chilii și colibe risipite prin văile și colinele înverzite ale Sfântului Munte.

În Kinoviul român Prodromul viețuiesc astăzi un număr de 150 monahi, ei având totul în comun: hrana, îmbrăcămintea și chiar punga. Prodromiți (calificativul ce li se dă în muntele Athos) sunt recunoscuți ca model de gospodărie, hărnicie și îndrăznélă.

Monastirea lor este un exemplu de curățenie și ordine. Aū flota lor monahală renumită, cu un echipagiū călugăresc condus de un căpitan monah și de ajutóarele necesare, fórte experimentați în luptele ce opun valurilor mării, deseori furióse.

Varcele și caicele cu pânze ale Prodromului sunt invidiate de celelalte Monastiri.

Tot asemenea se găsesc în ordine perfectă întréga lor administrație: Spitalul, Atelierele și arhondaricele lor. Aú aci splendide salóne ce conțin numai tablouri naționale, portretele și fotografiile Domnilor Români, Mitropoliților și a o mulțime de persóne politice ale țerei din tóte partidele, specialitățile nóstre și chiar militari, împodobesc pereții vastelor sale și salónele curate ale arhondaricului din Prodromu.

Lupta ce duc aci prodromiții pentru asigurarea existenței lor este o luptă uriașe, căci monastirea acésta cu tóte că posedă cea mai încântătoare pozițiune, lângă póclele Athonului, totuși, terenul în jurul ei este fórte pietros; are însă un frumos metoc la insula Tasu, unde cultivă măslinile și untul-de-lemn necesar Chino-viului, cele-l'alte necesități ale M-tirei și le procură prin caritatea publicului român și din modesta subvențiune ce li-se acoreă de guvernul României, care în tot-dauna este insuficientă față cu necesitățile M-rei și lipsa de alte resurse.

O altă parte de monahi, un număr destul de însemnat, trăesc în chiliele române răspândite pe înverșita cóstă a muntelui *Provata*, unite mutual între ele, prin sentimentul național și legătură de ném și sânge, formând adi: «Comu-

nitatea fraților Români, cu reședința la *Kilia Kukuvină-Scăparea*.

Kilia Kukuvină, formeză majoritatea prin număr și ordinea vieții, «*Protata*» română din *Provata*, ca să zic așa.

Am găsit aci model de viață inocentă și laborioasă, adevărată gospodărie, unire și armonizarea în totul. Sentimentul nemului și al patriotismului român formează aci singura preocupare a monahilor, pătrunși de dorul binelui pentru țară și nem.

La *Provata* am avut plăcerea desăvârșită, a fi convinși despre flacăra entuziasmului național care arde aici fără întrerupere, răspândind în diferite puncte ale Athonului, prin chiliele și colibele sihăștrilor români scânteia patriotismului și a demnității române.

Aci, nî-a fost mult plăcut locul, liniscea, ordinea și armonia fraților; și cu mult drag am ascultat cum să pomenesc aci în biserică ca și la *Prodromu* la serviciile divine numele Majestaților *Lor Regelui Carol I și Regina Elisabeta, Principiul Moștenitori* cu fiii lor, și întreaga familie regala, împreună cu guvernul și întreg poporul Român, *Mitropoliții români, Episcopii și întregul Sinod*, cum și felurite alte persoane donatoare ori bine-făcătoare.

Și nu lipsesc nici aici saloanele imbrăcate național, pline de figuri istorice-române, portretele

suveranilor, ale moștenitorilor și chiar ale micilor principii, fotografiile fruntașilor țării și a Clerului Român, etc.

Ast-fel 'ni-a fost dat să trăim 15 zile aci departe de țară, însă în mijlocul fraților unde dorul de patrie și nēm încălzesc fără încetare sufletele lor.

La «*Provata*» — comunitatea fraților Români, din *Kukuvina-Scăpura*, și cele-l'alte chilii române, n'aũ nimic ca surse de viațuire de cât pământul ce cultivă în jurul chilielor, și speranțele fraților de aci nu se rezămă de cât pe caritatea ȃmenilor de bine, pioși, când aceștia s'ar gândi a-și oferi dinariul lor pentru ajutorul instreinaților noștri frați de la Provata — care de și cu corpul se găesc trăind departe, totuși cu spiritul fiind pururea cu nēm, cu patria mămă, căria'i pȃrtă dorul și cinstea, dorindui fericirea eternă, datȃre fiind și ea însă a se gândi la ei, copii depărtati de la sinul său matern.

Restul monahilor români trăesc în schitul Lacul și prin tot muntele Althos, cum de exemplu la Capsala, și prin alte Kinovii mari ori mici ale celorl'alte comunități ortodoxe, de ȃre-ce unitatea religioasă lȃgă întru cât va interesele viețuiri cȃlugărești în general, în muntele Athos.

Pe timpul șederei noastre în Sântul Munte *Sfetagora* (pe slavonesce) n'am scăpat din vedere scopul principal care 'nă-a călăuzit, mai ales de astă-dată către acastă localitate privilegiată: de a cerceta în persónă schitul *Sfânta Ana*, ermitagiul aspru, ascetic al sihaștrilor din muntele Athos, și a ne convinge înșine despre asemănarea celor două *Sfânta Ana* (din Sinaia și Athos).

Ast-fel în ziua de Vineri 26 Februarie a. c., am pornit cu varca de la Prodromul pe un timp liniștit, pentru a face pe apă ocolul Sântului Munte, cu care ocasiune am vizitat și marile chinovii *Dionisiu* și « *Sântu Pavel* » cu chipul acesta am cercetat deci și Sf. Ana.

În partea despre Sud-Est a muntelui se găsește regiunea cea mai aspră a întregului Athos numită *Sfânta Ana mare* și *Sfânta Ana mică*, după numărul ermiților ce le populază, și înălțimea stâncilor ce le încongiură; de alt-fel, aceste două localități este una lângă alta și formează amândouă la o laltă un singur ermitagiū.

Numirea de Sfânta Ana o pörtă, cum s'a spus deja, din timpurile cele mai primitive ale monahismului în Athos, dată ast-fel în considerație că aci se găsește parte din corpul Sfintei Anei

● Observând mai ales regiunea muntosă și aspră ce incongiură *Sfânta Ana mică*, am găsit perfectă asemănare între această pozițiune și cea din Bucegi (Sinaia), numită azi *Sfânta Ana* despre care ne ocupăm.

Asigurăm deci dar și de astă dată, pe un nou temei adevărat: că numirea de *Sfânta Ana* s'a dat acestei localități (Sinaia) după perfectă asemănare ce există între dânsa și *Sfânta Ana* de la *Sfântul Munte*, de către sihaștri veniți odinioară de acolo, poate chiar în timpul invaziei barbarilor care hântui acea localitate, pe vremea cădereii Constantinopolului, 1453.

IV

Pustnicul de la Sfânta Ana

În luna Iunie 1879 într-o zi de Vineri, am sosit în Sinaia pentru prima-ură, și după câte-va zile însoțit de un monah bătrîn din Monastire am vizitat «*Sfânta Ana*». Aci am găsit încă proaspete urmele ultimului pustnic Inocentie, care timp de 26 ani a viețuit în scorbora stânței despicate ce presintă și astăzi forma unei peșteri naturale.

Lângă peretele stîncos, lipită de despîcătura muntelui se găsea o mică chilie de lemn, care în totul avea aspectul unei sărăcăcioase colibe, în interior exista câte-va scînduri noduroase așezate pe pămîntul pietros în formă de pat, o masă și un singur scaun învechit, iarăși de lemn, acesta era tot mobilierul acestui ermitagiu părăsit.

Pe părății stânței seculare, am putut observa atunci, ceea ce se poate vedea chiar și acum: sute și mii de nume ale vizitatorilor, purtând felurite date, și începînd cu: «*Barbu Catargiu*»

1856, «*Libricht*», «*Varlam*», «*Diadoh*», *Maior Sarandi* etc. etc.

Mai în jos de acestea, aproape de temelia stâncei, se destingea ca și acum urma unui început de ușe săpată în stâncă, cum și forma unor mici ferestruî rotunde.

Insoțitorul meu mi-a explicat, că pustnicul care a trăit aici, contemporan cu el, bine cunoscut lui, își propusese în ultimul timp a săpa o bisericuță în interiorul masivului pietros, dar mărtea surprinzându'l fără veste, planul lui a rămas numai ca un început.

Pe această mică pajiște numai de câți-va stâneni patrați, lângă pōlele mărețelor stânci se răsfață o vie și bogată vegetație de munte, mângăiată vecinic de căldura bine-făcătoare a sōrelui surădător, și apărată tot-dauna contra furtunelor de Miază-Nōpte prin acei măreți giganti împietriți aruncați unii peste alții de atâtea mii de secole, fără nici o regulă, dar cari totuși, trecătorul privindu-i de aproape nu se pōte mira în destul de magnifica privelisce ce încântă atâta de mult aci ochiul, mișcă sufletul și șoptește dulce inimei!

Pustnicul Inochentie, murise deja cu doi ani înainte de sosirea mea la Sinaia, și a fost îngropat în cimitirul Monastirei. Dorința lui era însă de a fi îngropat la *Sfânta Ana*, în mormântul care îl săpase însuși pentru scopul acesta,

lângă perețele stânței despre Apus, și care a rămas deschis mulți ani încă după morțea lui.

Pe partea de jos a stânței se poate citi și astăzi cu înlesnire următoarea maximă biblică scrisă de numitul pustnic la capătul mormântului :

«Acésta este odihna mea în veacul veacului, aicea voi lăcut.»

Iar mai sus de cât acesta există și acum, și fie-care din noi poate citi iarăși deslușit, epitaful, ori propria expresiune a pustnicului acestuia, scrisă cu mâna lui în ultimele zile ale vieței, un rămas bun ce-și ia de la stânca rece, nemiscată tovarășă a vieței lui statornice! *«Adio de acum. O! stâncă seculară, lângă care petrecut o scurtă viață dulce și amară!»*

Pustnicul Inochentie era cunoscut personal de multă lume bună, vizitatorii cari cercetau Sinaia pe acele timpuri să intreceaă cari din ei să urce mai întâiu cōsta muntelui numit *Sfânta Ana* pentru a vedea pe bătrînul pustnic, a vorbi cu el, a-l întreba ceva, or a auzi din gura lui vre-un cuvânt înțelept, o vorbă de mângăere etc.

Bătrînii din Monastirea Sinaia cari în tot timpul au avut legătură de pretenie cu sus nu-

mitul pustnic, confratele și convețitorul de altădată, poartă în sufletul lor și astăzi o plăcută amintire despre dânsul. El fusese odinioară monah și apoi preot deservant al bisericei monastirei Sinaia. Vocațiunea lui pentru singurătate îl atrase însă la *Sfânta Ana*, unde se știa cu siguranță de către călugării Sinaiți că și mai înainte de el, tot-d'auna, fusese aci câte un pustnic, ori doi. De alt-fel, pustnicul acesta era om inteligent, cărturar bun, vorbea îndestul de bine pe lângă limba lui maternă și pe cea germană și grăcă. Și mulți dintre vizitatorii distinși veneau a petrece aci ore întregi, numai în scopul de a gusta cât mai mult din plăcuta convorbire cu el.

Printre adoratorii fideli ai Sinaii pe acele timpuri era și ilustru bărbat de stat Barbu Cărtărgiu, acesta, credincios obiceiului său vechiu: în cele două luni de vacanță pe care le petrecea la Sinaia, nu pregeta a urca aproape în fie-care zi la *Sfânta Ana*, a sta cât-va timp de vorbă cu pustnicul pe care îl venera și onora cu o prietenie intimă, și nu uita a-l aduce în fie-care an câte o haină nouă, pe care pustnicul însă imediat după plecarea lui o da altui monah în schimbul altei haine vechi.

În 1877, către toamnă, pustnicul Inochentie se coborâ de la Sfânta Ana în ziua unei serbători mari pentru a asculta serviciul divin la Monastire, cum făcea de obicei adese-ori, și pentru a-și lua și proviziunile necesare întreținerii. Aci se simți puțin bolnav, și în urma unei maladii ușoare, numai de câte-va zile, muri în brațele fraților săi de cruce; această întâmplare a făcut dar ca el să fie înmormântat în cimitirul M-rei, rămânând ast-fel desert mormântul de la *Sfânta Ana*, părând că regretă căci i-s'a răpit dreptul ce avea asupra rămășițelor sihastrului.

Pustnicul Inochentie, venise la Sinaia civil, la anul 1826, având atunci etatea de 25 ani, a trăit aci până la 1851, — în care timp fu călugărit, făcut Diacon și Preot; restul vieți, până la 1877 l'a petrecut la *Sfânta Ana*.

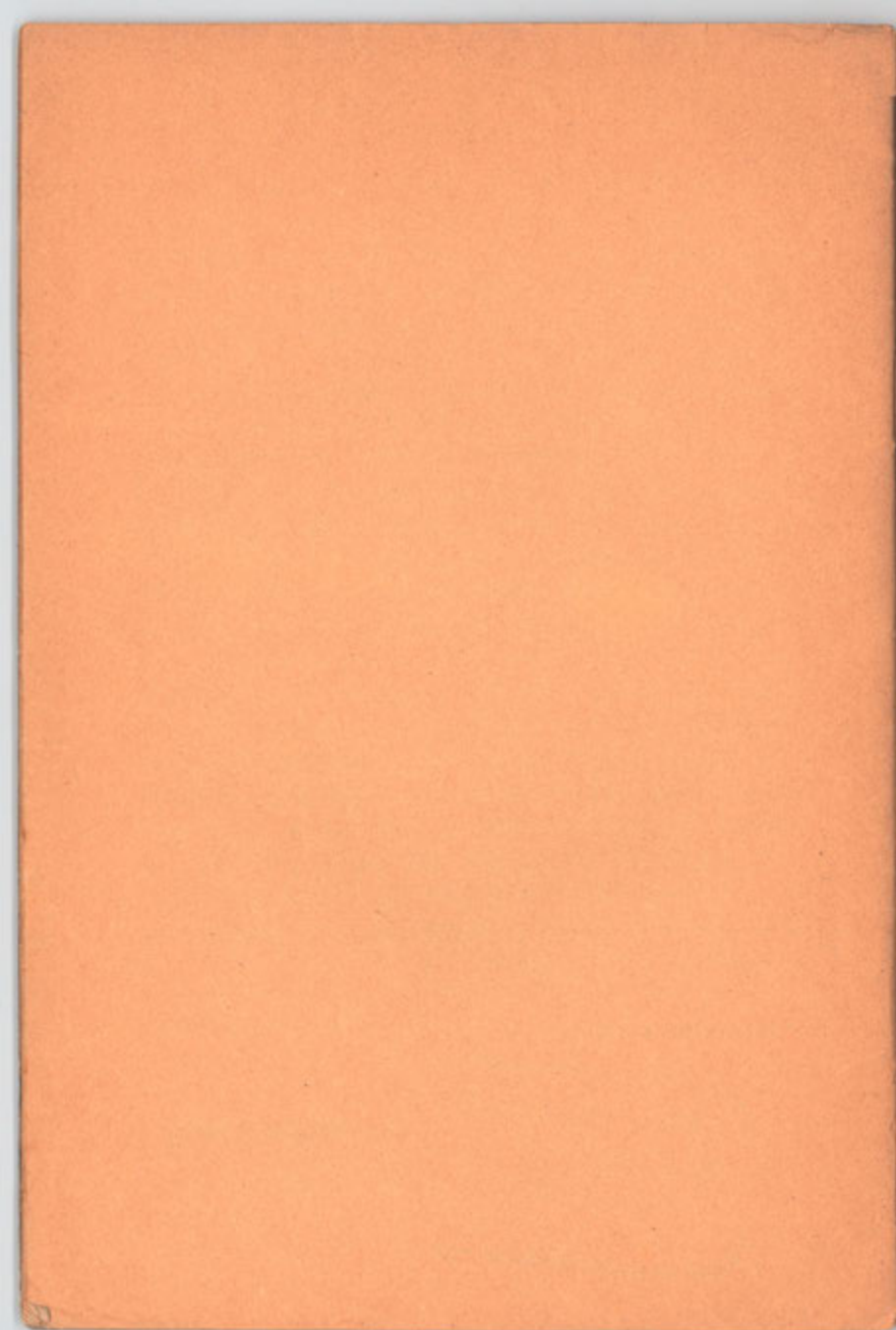
Și totuși, în decursul acestei jumătăți de secol, a putut ascunde cu multă îngrijire *origina, nămul și numele său*, ast-fel că nu s'a știut nici atunci ca și acuma, de unde a venit, cine a fost, sau cum s'a numit el mai înainte? — Mormântul care îi posedă corpul, *ascunde și astăzi secretul acesta!*

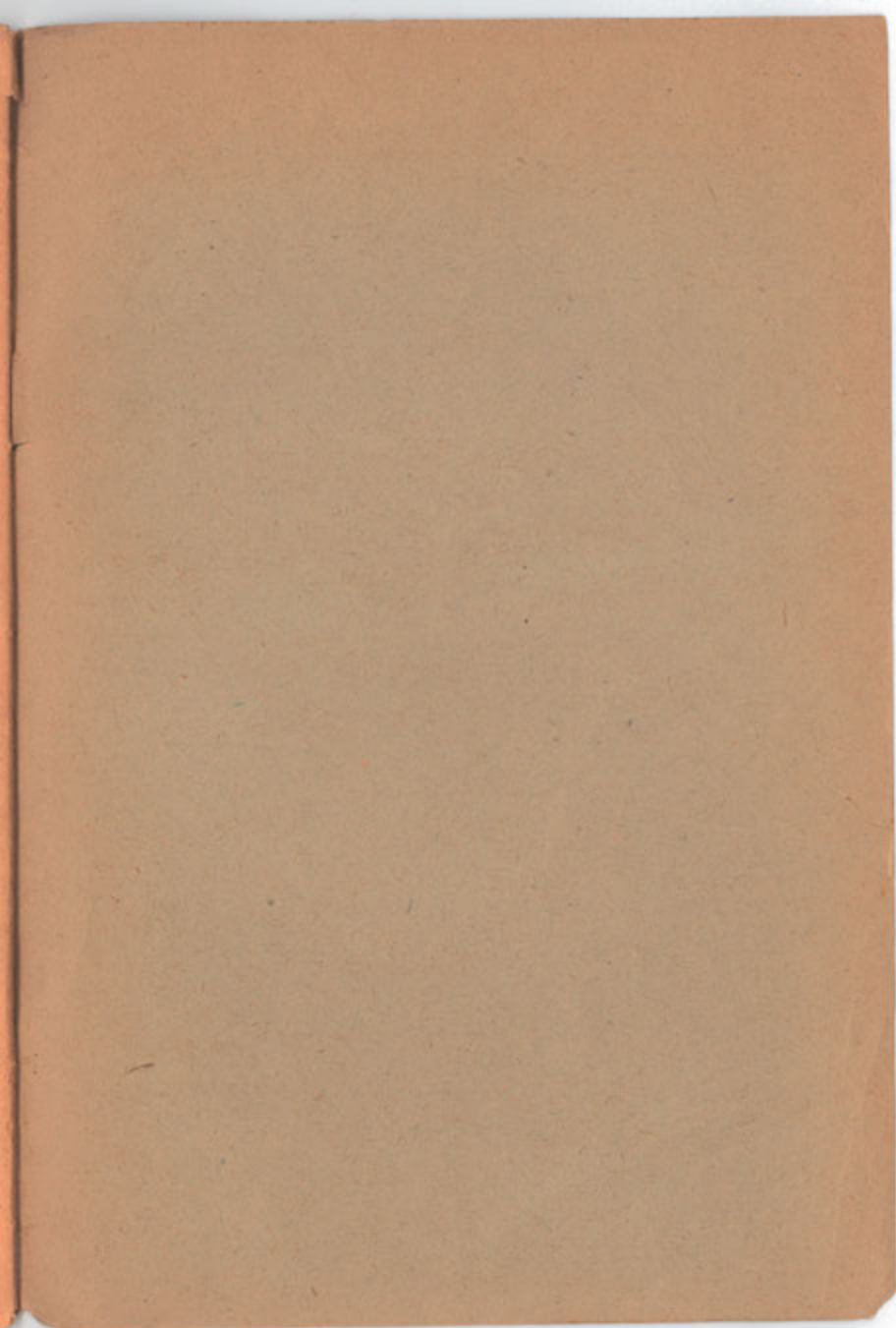
Monăstirca Sinaia.

18 Aprilie, 1899

ARCHIMANDRITU NIFON

PREȚUL 50 BANI

Vol 1